

POSVETOVNAJE O SPLOŠNI STAVKI.

Predsednik združbe "American Federation of Miners" in predsednik W. F. M. na važnem sestanku.

"MATI" MARY JONES IZGNANA.

Morala zapustiti štrajkovišče v Colorado. Razburjenost v Trinidadu.

Denver, Colo., 4. jan. — Charles E. Mahoney, predsednik ameriške rudarske zveze (American Federation of Miners), je nocoj odpotoval v Chicago, da se s predsednikom Charles H. Moyerjem od "Western Federation of Miners" razgovori o vprašanju, ali bi bil koristen generalni ali splošni štrajk vseh članov zadnjeimenovalne zveze po vseh delih Združenih Držav. Kakor je izjavil blagajnik in tajnik Ernest Mills, je tak splošen štrajk v obsegu možnosti, ker se od mnogih strani priporoča.

Trinidad, Colo., 4. jan. — "Mati" Mary Jones, kakor se v delavskih krogih sploh imenuje znana štrajkarska voditeljica, je bila danes po ukazu generaladjutanta Chase od militskih čet izgnana iz Trinidada. Ob njenem prihodu jo je pričakoval oddelek milicijarjev na kolodvoru in ji naznanil, da ne sme izstopiti, nego mora nadaljevati vojnjo, dokler ne bo spet izven štrajkovnega okrožja. Spremili so jo do Wasenbura.

Mati Mary Jones se je vdala v svojo usodo. Podala se je prejkone v Denver, da tamkaj protestira proti ravnanju z njo.

Iz Denvera je odposlal danes guverner Ammons stotnjico milicijarjev v štrajkovni okraj severno od Trinidada, kjer je baje vsled izгона sedmih štrajkarskih voditeljev zavladala precejšnja razburjenost med rudarji. Izgon je povzročila Taxpayers' League. Kot posebno preteč se opisuje položaj v Oak Creeku in Steamboat Springsu.

Vzrok jamskih nesreč.

Atlanta, Ga., 1. jan. — V nagovoru, ki ga je imel danes zavezni rudarstveni svet dr. Jos. A. Holmes pred inženirskim oddelkom združbe "American Association for the Advancement of Science", je označil pomankanje skupnih koristi med rudniškimi posestniki in njihovimi delavci, kakor tudi nepopolne državne in deželne odredbe na polju rudarstva kot glavne vzroke številnih nesreč, ki se dogajajo v ameriških rudnikih.

"Število smrtnih slučajev med rudarji," je izjavil govornik med drugim, "je sramota za deželo."

ZAPATA, IMENOVAN "ŠIBA JUŽNE MEHIKE".

To je najnovejša in najboljša slika generala Zapate, ki ga imenujejo Atli- la južne Mehike. Zapata in njegovi vataški hajduki baje polagoma prodirajo proti glavnemu mestu mehiškemu. Poročilo se je, da je Zapata sočustvoval a konstitucionalisti, katerim nadeluje Carranza, a nihče ne more povedati natančne resnice o stvari, kajti Zapata je zdaj na tej in odaj na onaj strani. General Zapata je šiba južnega dela mehiške republike.

Pridobitek zlata.

Washington, D. C., 1. jan. — Svetovni pridobitek zlata je znašal za leto 1913. okoli 455 milijonov dolarjev. Pridobitek v prejšnjem letu je presegal to svoto za kakih enajst milijonov dolarjev. Te številke so utemeljene na preračunih ravnatelja zavezne penzokovnice George E. Robertsa.

Po danes objavljenem poročilu g. Robertsa je znašal pridobitek zlata v Združenih Državah v pravkar doteklem letu \$88,301,023, — nasproti prejšnjemu letu ubitek za okroglih pet milijonov dolarjev. V Transvaalu je zaostala produkcija za ono leto 1912, za približno pet milijonov dolarjev in v Avstraliji je bil zaznamovani ubitek enega milijona. Za zmanjšani pridobitek v Mehiki, ki zaostaja za onim prejšnjega leta za pet milijonov dolarjev, so odgovorne tamošnje razmere. Izjemo sta tvorili samo Kanada, kjer se je pridobilo za \$2,700,000 več zlata nego v prejšnjem letu, in Britanska Indija, kjer je znašal prirastek okoli milijon dolarjev.

Med državami Unije je prednjačil zlati pridobitek Californije za \$20,105,447. Potem so sledile Colorado za \$18,420,031, Alaska za \$14,782,512, Nevada za \$12,279,131, Južna Dakota, Arizona, Utah in Montana.

Med državami, ki so producirale srebro, je načelovala Nevada s skupnim pridobitkom \$9,123,229, in na drugem mestu je bila Montana za \$7,880,166. Potem so sledile Utah, Idaho in Colorado.

Izognile so se.

St. Louis, Mo., 2. jan. — Tri velike lesne tvrdke, ki so bile po odloku misouriškega državnega višjega sodišča z dne 24. decembra izključene od nadaljnjega poslovanja v državi in poleg tega kaznovane z globo \$110,000 je radi namišljenega kršenja protitrustovske postavbe, so ukrenile danes vse potrebno za preložitve svoje delavnosti iz St. Louisa v East St. Louis, Ill.

Ves dan so se raznašale govorice, da bodo sledile ta zgled tudi druge tvrdke, prizadele po odločbi državnega višjega sodišča, da se izognejo plačanju naložbe jim globe. Pravijo, da se globe ne morejo izogniti. Za tvrdke z vsa svojo lastnino zapuste državo.

Troje družbe, ki so pričele z "begom iz države" že danes, so Chicago Lumber & Coal Company ter z njo zvezani Bradley Lumber Co. in Colonial Lumber & Timber Co. Njihove poslovalnice so zavzele celo nadstropje nekega nebotičnika stlouiskega. Skupaj je bilo prizadetih po odloku državnega višjega sodišča 25 tvrdk.

Glen Falls, N. Y., 2. jan. — Toplotmer je kazal tukaj davi 25 stopinj pod ničlo. Že mnogo let ni bilo tukaj zaznamovati takega mraza.

POSREDOVANJE SE NI POSREČILO.

Vladni posredovatelj Densmore ni dosegel premirja v michiganskem štrajku.

"KOMPANIJE" TRDOVRATNE.

Nikakor nočejo pripoznati unije kakor temelj za poravnavo.

Calumet, Mich., 31. dec. — Javen razsodek so izrekli nocoj koropernski porotniki, ki jim je bilo naloženo, dognati vzroke kakor tudi povod štrajšni božični nesreči, ki je zahtevala 72 človeških žrtve. Po tridnevem posveto- vanju so se porotniki zedinili v tem, da je zakrivil nesrečo klic "Gori!", ki je bil izklican v "Italian Hallu", ko so otroci, zbrani okrog božičnega drevesca, plesali in se radovali.

Obtožba, ki jo je podala "Western Federation of Miners", da so sovražniški omenjene združbe ali štrajkajo- čih rudarjev povzročitelji nesreče in da je bila ista zlobno nameravana, je bila pa enoglasno in odločno zavrnjena.

Zasliševanje prič se je zaključilo včeraj popoldne in porotniki so se umaknili k posvetoivanju.

"Iz izpovedih zaslišanih prič je razvidno, da je bilo vzrok smrti zaduše- nje in prevelika gneča na stopnicah k "Italian Hallu", se je glasil razsodek v glavni stvari. "Nesrečo je povzročil nekdo v dvorani, in sicer z vzklikom 'Gori!'"

Porotniki so nadalje dognali, da so bile v dvorani navzoče samo z unijski- mi listi opremljene ali po unijških član- nih vpeljane osebe. Obtožba, ki jo je podala W. F. of M., da so pomožni šerifi, rudniški stražniki, zdravniški rudniških družb in stavkokozi zabra- njevali reševalcem vstop v dvorano, je bila zavrnjena kot neutemeljena.

Kakih 10 prič je bilo zaslišanih in vsaka je pripovedovala drugodek po svoje. Šest izmed njih je z gotovostjo izjavilo, da so razločno slišale, da je nekdo v dvorani izklical "Gori!", in sicer da je dotičnik nosil zna- meškatne zveze (Citizens' Alliance). Izpovedbe pa so se v posameznih toč- kah razlikovale druga od druge, in iz tega so porotniki sklepali, da se je zaklicalo "Gori!" z več mest obenem.

Več prič, ki so se nahajale za časa izbruhla nesreče pri vhodni ozir, durih, je ostalo trdno pri tem, da ni noben tujec skočil v dvorano in zaklical "Gori!"

Sirovo ravnanje z rudarji.

Washington, D. C., 31. dec. — Sena- tor Martine, N. J., se je danes posve- toval z generalnim sindikom ali glav- nim pravnim zastopnikom Davisom od pravosodnega departmanta zastran za- vezne preiskave o štrajkovnem polo- žaju v Calumetu, katero je predlagal, a je dobil odgovor, da mu glede polo- žaja zakonodaje šele pozneje naznani. Na tem ni ničesar izpremenil niti da- našnji povratek generalnega pravdnika McReynolds v zvezno glavno me- sto. Senator je izjavil, da si je dal neprestano poročati o položaju po o- sebah, ki bivajo na licu mesta, in da ni dvomiti o tem, da se je z de- lavci ravnilo sirovo in nezakonito. Trdno je odločen, do- seči svojo namero, in zato se obrne tudi na korporacijskega komisarja Jos. E. Davisa. Predno stori nadaljnje ko- rake v kongresu, pa se bode sena- tor posvetoval s svojimi tovariši Kernom, Borahom in drugimi.

Poravnava štrajka se pričakuje.

Lansing, Mich., 1. jan. — John B. Densmore, pravi zastopnik minist- stva za delo, ki se je podal začetkom tega tedna v Calumet, da osebno pri- dobi vpogled v tamošnje štrajkovne razmere, je brzojavil danes pozno po- popoldne guvernerju Ferrisu, da imajo po njegovih mislih na poravnavo dol- gotrajnega štrajka v michiganskem o- krožju bakrenih rudnikov naperjene prizadeve zaznamovati lep napredek, ker se vrši posvetovanje o načrtih, ki bodo vedli prejkone do uspešnega za- ključka.

Guverner se je takoj obrnil na g. Densmore za nadaljnje podrobnosti in bode, brško bo imel natančna poročila, povabil predsednika Shaw od Calumet & Hecla Mining Company na posve- tovanje v državno glavno mesto. G. Ferris je izjavil, da zato takoj ne na- stopi, ker ne pozna natančno načrtov zastopnika ministrstva za delo in se jih boji a prenatrženimi odredbam pre- prečiti.

V širših krogih nego kdaj poprej se goji danes v resnici upanje, da je v kratkem pričakovati končno veljavne poravnave rudarskega štrajka. Ute- meljeno je to upanje po obnašanju o- sebnosti, o katerih je misliti, da so v- sed svoje uradne lastnosti natanko ponašene o razmerah. Dvoji dejstvi sta zadržali danes ta-

koj jo izvedbo posredovalnih načrt- tov. Densmore. Najprej je bil Char- les Moyer, predsednik zveze "West- ern Federation of Miners", odsoten, tako da je bilo potrebno, brzojavno pre- zeti mu več važnih vprašanj, ki potujejo njegove pritrditve. Nada- lje so tvorili oviro prazniki, ker je bi- la večina zastopnikov rudniških družb po uradnih opravkih preveč vezana.

G. Densmore je imel daljše razgovo- re z O. N. Hiltonom, pravnim zastop- nikom zveze "Western Federation of Miners", in Claude O. Taylorjem, pred- sednikom michiganske "State Federa- tion of Labor".

Clarence Darrow pri guvernerju. Lansing, Mich., 2. jan. — Dokler guverner Ferris ne dobi nadaljnjih na- vodov od Johna Densmore, agenta pra- vosodnega departmanta, ne bode izvr- ševalni odbor ukrenil ničesar glede pogajanj s predsednikom Shawom od "Calumet and Hecla Mining Company". Densmore je bil od pravosodnega de- partmanta odposlan, da prouči štraj- kovni položaj na licu mesta. Tako se je naznanilo danes dopoldne v uradu guvernerjevem.

Clarence Darrow in drugi delavski voditelji, ki so se posvetovali z guver- nerjem začetkom tedna, so ga poizku- šali prepričati, da bi z vsem svojim vplivom deloval na spozumljenje med rudniškimi družbami in štrajka- jočimi rudarji.

Štrajk se je pričel že dne 1. julija m. l. Danes je bilo naznanjeno, da so štrajkovni voditelji in štrajkarji pre- ložili guvernerju prošnjo, naj povzroči od- tako šerifa Cruse.

Pričakuje poravnave v 30 dneh.

Butte, Mont., 2. jan. — John C. Low- ncy, izvrševalni član zveze "Western Federation of Miners", ki je bil med vo- ditelji rudarskega štrajka v Calume- tu, dokler ni predsednik Moyer pre- zvel vodstva, je rekel danes, da priča- kuje poravnave v tridesetih dneh.

"Štrajkarji so pripravljeni, sprejeti kakerekoli poštenomisleče može za svoje zastopnike v razsodišču," je re- kel C. Lowncy, "najsi jih imenuje predsednik Wilson, guverner Ferris, ali deloma rudniški posestniki. Samo dve zahtevi imamo predlagati — zbol- žanje delovnih pogojev in pravico do organizacije. Če nam ne bodo vsi ti voljeni neštetim delavskim skupinam in nikakor ne dvomim, da razsodišče dovolj tudi nam iste pravice."

Zavezno posredovanje brez uspeha.

Houghton, Mich., 3. jan. — Posre- dovalec vlade Združenih Držav ni uspel v svoji prizadevi, poravnati spor med štrajkajočimi rudarji calumetskega o- krožja in rudniškimi poslovojdami. John B. Densmore, zastopnik depart- manta za delo, je naznanil ob 10. uri nocoj, da ni mogel doseči premirja.

Rudniški poslovojdje so odločno od- klonili pogajanje z "Western Federa- tion of Miners". G. Densmore se je mudil štiri dni v tem okrožju ter posvetoval z uradniki W. F. of M. in rudniškimi poslovojdami. Poslal ga je semkaj zavezni de- partment za delo kot posredovalnega komisarja s polnomočjem, da ponudi vladno posredovanje.

"Vsa pogajanja so pretrgana," je re- kel g. Densmore po razgovoru z O. N. Hiltonom, odvetnikom za "Western Federation of Miners", in Claude O. Taylorjem, predsednikom michigan- ske delavske zveze.

"Rudniški poslovojdje so odklonili vsake pogoje, ki bi zadovoljili uradni- ke W. F. of M., in storiiti ne morem ničesar več. Uradniki unije so bili voljni preklicati štrajk in se umakniti iz okrožja, če bi štrajkarji spet dobili delo, ne da bi morali oddati unijske liste."

"Edini predlog, ki so ga uradniški poslovojdje nasvetovali, je bil, naj se- daj štrajkajoči rudarji tajno glasujejo, češ da se želi večina štrajkarjev po- vrniti na delo sedaj, a se neradi javno izrazijo."

"Nocoj sem predložil načrt rudni- ških poslovojdij uradnikom W. F. of M., a je bil odklonjen. Privoliti no- čejo vanj. Pravijo, da mislijo, da po- znajo mišljenje štrajkarjev."

Boj se bo nadaljeval.

G. Densmore je prišel s trdnim upa- njem, da doseže podlago za mirno po- ravnavo. Pred nekaj tedni se mu je posrečilo poravnati cestnoželezniški štrajk v Indianapolisu. Poravnal je že mnogo stavk, odkar je v departmentu za delo pod tajnikom Wilsonom.

Odvetnik Hilton, zastopajoč W. F. of M., je rekel, da pomeni pretrganje pogajanja, katero je vodil vladni po- sredovatelj, odločno nadaljevanje štrajka, dokler ne bo dobljen.

"Uporabiti hočemo vsako sredstvo v naši moči, da dobimo štrajk," je re- kel nocoj. "Rudniški poslovojdje mi- alijo, da imajo to okrožje pod popolno oblastjo. W. F. of M. bo vodila boj do britkega konca. Unionizirali bo- mo okrožje bakrenih rudnikov, pa naj- si rabimo v to tudi več let."

"W. F. of M. je pripravljena na po- ravnavo, ampak ne pod pogoji, katere ji narekujejo rudniški poslovojdje."

JOHN LIND PRI PREDSEDNIKU.

Tajni razgovor ni odkril nobenih po- sebnih znamenitosti o položaju v Mehiki.

GENERAL VILLA V OJINAGI.

Prevzame vodstvo vstahev, katerim se še ni posrečilo odločno zmagati.

Pass Christian, Miss., 2. jan. — V kapitanovi kajuti križarke "Chester", ameriške zavezne mornarice sta se predsednik Wilson in njegov poseben odposlanec John Lind nocoj pogovar- jala o mehiškem položaju. Izza zadnjega julija je bil to njun prvi se- stanek. Priprave za pogovor so se strogo prikrivale. Do zadnjega tre- notka se niti vedelo ni, da se predse- dnik namerava podati na krov križarke.

O pravem namenu sestanka nočejo vedeti nič podrobnejšega niti v držav- nem departmentu v Washingtonu. Pravijo samo, da se ima dati g. Lindu priložnost, da osebno izrazi svoje mi- šljenje o položaju nasproti predsedni- ku. Ob sebi umevno je, da je ameri- škii odposlanec med svojim šestmeseč- nim bivanjem v Vera Cruzu popolno- ma proučil razmere v Mehiki.

Pass Christian, Miss., 3. jan. — Pred- sednika Wilsona tajno posvetovanje z John Lindom na krovu križarke "Che- ster" ni razodelo nič posebnega. Lind je slejkoprij mnenja, da se Huertova vlada sama agonizira, in da je zato naj- boljše, čakati na razvoj. Predsednik ne želi, da se Lind povrne v Združene Dr- žave, dokler se mehiškanski položaj ne razjasni.

El Paso, Tex., 4. jan. — General

Villa se je podal danes v Ojinago, da osebno prevzame vodstvo nad vstaši, kateri doslej niso mogli pregnati vlad- nih čet iz njihovih utrd.

Nenavadna operacija.

St. Louis, Mo., 1. jan. — Nenava- dna operacija je bila izvršena v tujak- šnji mestni bolnišnici, ko so bile oči tri- gospe Viote Sullivan odstranjene, str- šene strupa in spet nazaj dejane. Stan- je gospe Sullivan se je zelo zboljšalo danes.

Mlad župan.

Toronto, Ont., 2. jan. — V mestni volitvi, ki se je vršila tukaj včeraj, je bil Frederick O'Brien, 24 let star, z večino 406 glasov izvoljen za župana. Veliko število volivcev so tvorile žens- ke.

Grk ustrelil Turka.

Chicago, Ill., 2. jan. — Tragično se je končal včeraj popoldne prepir med Turkom Hasan Abdilom, 841 Grand avenue, in Grkom Pavlom Katagari- poolos, njegovim gospodarjem. Izza balkanske vojne je bilo razmerje med možema baje zelo napeto. Poleg te- ga pa Turku ni plačeval stanarine tako redno, kakor je hišni posestnik zahtev- al. Proti eni uri popoldne je Grk poiskal Turka, da dobi stanarino za mesec december. O tej priliki je pri- šlo med njima do hudega prepira, ki se je razvil v pretep. Katagaripoolos je zdajci potegnil revolver in obstrlel svojega nasprotnika v trebuh. Ranje- nec se nahaja v okrajni bolnišnici v zelo kritičnem stanju. Prijeti Grk iz- javlja, da je streljal v silobrann, češ da mu je Turku, po poklicu čevljar, pretel z nožem.

Draga jajca.

Franklin, Pa., 31. dec. — Prof. Theo- dore Whittman, ki potuje po državi in prireja predavanja o kokošarstvu, je snoči v nekem zborovanju slikal far- narjem zlato bodočnost. "Čas mi- zkih cen jajcem je minil," je izjavil med drugim, "samo vprašanje časa je, da bo stal tucat jajc en dolar."

Suha novoletna noč.

Fort Smith, Ark., 31. dec. — Novi "protisalunski zakon" zadobi veljavo nocoj ob 1. uri popoldne. Vse krme- ne v Arkansasu se morajo zapreti.

Požar zahteval osem žrtve.

New York, 31. dec. — V požaru, ki je izbruhnil davi v najemni hiši pod št. 96 Monroe st., je storilo smrt osme- ro oseb, 5 moških in 3 ženske. Nada- lje je bilo 15 oseb ranjenih in sicer štiri tako hudo, da ni upanja na njihovo okrevanje. Gasivci in policisti so re- šili mnogo prebivavcev.

Učenjak umrl.

Lincoln, Nebr., 1. jan. — V stanova- nju svoje hiše je umrl danes v visoki starosti 91 let profesor Allen Richard- son Benton, prvi kancelar vseučilišča "State University of Nebraska". Od 1870 do 1876 je bil prof. Benton pred- sednik vseučilišča.

Drobtinice.

Friderik II. in služabnik. Friderik zvonil, nihče ne pride. Odpre vrata in gre v predsobo gledat, kje je slu- žabnik; vidi ga spati v naslonjaču. Že ga hoče zbuditi, tu zapazi konec pis- ma, ki mu gleda iz žepa. Vzame in prečita; mati se zahvaljuje sinu, ker ji pošilja del svoje plače ter pravi, da mu bo Bog vse povrnil. Kralj vzame denarnico s cekini ter jo z pisom vred dene služabniku v žep. Gre na- zaj v sobo in močno pozvonil. Služab- nik pride; Friderik ga vpraša: "Ali si dobro spal?" Skušna se izgovarjati ter v zadregi vtakne roko v žep; čuti de- narnico, potegne jo iz žepa, zadrega je vedno večja, ves je prestrašen, bled in ne more izpregovoriti besedice. "Kaj pa ti je?" ga vpraša kralj. "Veli- čanstvo, pogubiti me hočejo," pravi služabnik ter pade pred kralja na ko- lena, "ne vem, kaj naj pomeni ta de- nar." "Dragi moj, Bog nam pošlje večkrat kaj dobrega, ko spimo; pošli denar materi in ji povej, da bom skr- bel zate in zanjo."

Zlata tobačnica. Neki francoski pol- kovnik povabi častnike na kosilo; kaže jim lepo zlato tobačnico. Ko hoče po kosilu nosljati, je ni več v žepu, iz- gnila je. Pravi častnikom: "Prosim, Vas, gospodje, pogledajte, če je ni mo- rebiti kdo slučajno vtaknil v žep." — Vsi ustanejo, obrnejo žepa, tobačnice ni; samo mlad častnik se ne gane, re- če samo: "Gospod polkovnik, dam Vam častno besedo, da nisem tobačni- ce vzal." — Vse je osupnjeno, gostje majojo z glavo; odidejo, vsi ga imajo za tat.

Drugo jutro pokliče polkovnik mla- deniča k sebi in mu reče: "Tobačni- ca sem dobil, padla mi je bila za podlogo pri obleki. Zakaj pa niste hoteli obr- niti žepov?" — "Nikomur ne bi sicer tega pravil, a Vam bom priznal, gos- pod polkovnik: Nikdar ne jem pri ko- silu nič toplega, vse pošiljam stari- šem, ki so zelo revni. Ko ste me vče- raj povabili, sem imel kosilo, name- njeno starišem, že v žepu, meso in črn kruh, in nisem hotel, da bi bil kdo vedel zato." — "Od danes dalje Vam bo pogrnjeno pri moji mizi," pravi pol- kovnik. Pri obedu podari zlato tobač- nico v znak svojega spoznavanja mla- deniča častniku, pri čem mu reče:

Salmasius, znamenit filolog, je znal skoro vse jezike — imenovali so ga: živa biblioteka. — Nekoč ga povabi švedska kraljica Kristina (1632—54, umrla 1689), hči Gustava Adolfa, na obed. Učenjak pride, a ker je kratko- viđen, zgreši stol in se vsede na tla. Dvorniki s težavo zadržujejo smeh in tudi sicer resna kraljica se nasmehe ter mu reče: V vseh jezikih morete imenovati stol, nanj sedti pa vendarle ne znate.

Neumnež se norčuje iz duhovitega moža, ki pa ima dolga ušesa. "Res je," pravi ta, "prevelika ušesa imam za človeka, a pritrtili mi bode, da imate Vi premajhna za osla."

"Ali nimate več zvonca, ki Vas je obvestil o sobnih tatovih?" "Pomisli, preteklo noč so nam ga ukradli!"

Debel gospod hoče potovati in poš- lje služabnika po dva vozna listka. "Bom vsaj lahko dihal," si misli. Slu- žabnik pride in prinese listka; enega za prostor v pošti, drugega za prostor poleg kočijaža.

Zgodila se je velika železniška ne- sreča, uradnik sestavi poročilo in pravi: "Gospod L. je zadobil teške po- škodbe na glavi, vendar pa upam, da amputacija ne bo potrebna."

Krvav rekord.

Peking, Kitaj, 2. jan. — Uradno se naznanja, da je bilo leta 1913. samo v pokrajini Iza Chuen izvršenih 24,000 usmrčenj. Večinoma so bili med u- smrčenji razbojniki, a tudi mnogi po- litični prestopniki. Dohodki carinskih uradov v lukah so znašali v prošlem letu \$29,892,000. Mesta Shanghai, Hang-Chow in Can- ton imajo zaznamovati velik prirastek.

Posledice balkanske vojne.

Peterburg, 2. jan. — Rusija je pre- pričana, da mnogoteri zapletljaji, ki so nastali vsled balkanske vojne, se niso razvozlati. Dolga vrsta vpra- šanj, ki se označajo še kot "neresena", je bila danes postavljena. Ruskim časopisom je prepovedano, razpravljati dotična vprašanja tekom pričetega leta.

Za eno najbolj perečih vprašanj se smatra pomnožitev ruske armade in mornarice, gradnja vojnih ladij, oro- žja, trdnjav itd.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list v Ameriki ter glasilo K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki Torex in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inorp. l. 1899. v lastnem domu 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Predsednik.....Anton Nemanich
Tajnik.....William Grahek
Blagajnik.....John Grahek
Urednik.....Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol let.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENE
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznačijo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisov se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENE
Established 1891.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 5. jan. — Pa smo v novem letu in sredi zime! Opolnoči od zadnje srede na četrtke so se oglasili zvonovi in so zabrizgale neštete parne pišali jolietških tvojnic in jeli pokati strelji iz revolverjev, in ves ta miloglasni sunder se je razlegal od Rockdala preko Joliet do Lockporta dobre pol ure v pozdrav novemu letu. In jutri že prijezdijo Sv. Trije kralji in nam prinesejo veselo vest, da pride čez par mesecev v deželo tudi kraljica Vesna. In od veselja bodo ljudje kar noreli — saj smo v predpustu, ki bo trajal letos do dne 24. februarja. In na pustni torek pade letos tudi sv. Matija, ki led razbija.

— Zahvala. G. Anton Nemanich izreka tem potom svojo srčno zahvalo vsem neštetim prijateljem in znancem, ki so mu poslali voščila za praznike in novo leto. Obenem vošči vsem mnogo sreče in veselja v tem letu.

— Uredništvo A. S. naznanja gg. tajnikom društev K. S. K. J. št. 23, 53, 93 in 113, da je izročilo njihove dopise ozir. društvene vesti v presojo gl. tajnika in jih dobilo danes vrnjene v obliki, kakor jih priobči v prihodnji (petkovi) izdaji.

— Prejeli smo in priobčujemo: G. Anton Košček, naš dobroznaten gostilničar, se je podal na počitnice dne 4. t. m. v Marseilles, Ill., ko je bil v businessu svojih osem let. Vzel je s seboj g. Frank Blatnika, svojega največjega prijatelja, in še dva druga, Charlie Benedika in Fred Stonicha. Pozdravim vse prijatelje in znance, Ant. Šraj.

— G. Frank Žagar, krojaški mojster in trgovec, se je preselil odtod v Chisholm, Minn., kamor je odpotoval zadnjo soboto. Chisholmskim rojakom ga toplo priporočamo.

— G. Steve Stukel in soproga, ki sta ondaj obhajala svojo srebrno poroko, sta se podala dne 1. t. m. na ženitno potovanje.

— Cerkevni kolektor VI. okraja, g. A. V., se zahvaljuje tem potom cenj. darovateljem milodarov za cerkev sv. Jožefa in se jim priporoča za nadaljnjo naklonjenost.

— Sneg smo dobili v noči od četrtka na petek in od petka na soboto. Zapadlo ga je par palcev, a se je podnevi večinoma stajal. V kratkem pa ga dobimo več kot dovolj, pravijo. In tudi miraz se nam napoveduje za ta mesec prav hud.

way; Bolte Tony, 101 Indiana & Jackson st.; Bozich Fr., 620 N. Broadway; Grayheck John, 1012 N. Broadway; Horwath John, 805 N. Chicago st.; Jerman John, 1112 N. Chicago st.; Kirincich & Hibler, 1212 N. Chicago st.; Kochevar Mihael, 301 Ohio st.; Lavric Jerry, 208 Jackson st.; Lopartz George, 400 Ohio St.; Miklan George, 201 Ruby st.; Nemanich Anton ml. & Kraus Artur, 1000 N. Chicago st.; Perush Jos., 1137 N. Hickory st.; Petric John & Legan Jos., 209 Indiana st.; Podobnik Frank, 920 N. Chicago st.; Podobnik Mihael, 200 Ruby st.; Rudman John, 916 N. Chicago st.; Skrtić Nik, 1014 N. Chicago st.; Stefanich John, 915 Scott st.; Stefanich Math, 113 State st.; Svetličić George, 107 Ruby st.; Terlep Frank, 1134 N. Hickory st.; Težak Jos., 1151 N. Broadway; Tušek John, 203 Ruby st.; Wise Louis, 200 Jackson st. Skupaj nad 25. Razun slovenskih je še nekaj hrvatskih, srbskih, poljskih in slovaških salonov, tako da znaša skupno število slovenskih gostilnic v Jolietu nad 40, ali približno tretjino vseh salonov v mestu.

— Razburil je duhove v gotovih krogih zanimivi oglas na drugi strani zadnje št. A. S. Zakaj?

— V North Chicagi, Ill., so po dolgem prizadevanju vendar dobili z novim letom svojega pismošča, kakor nam poroča odondod g. John Zalar.

— Pisma na pošti koncem zadnjega tedna so imeli: Marčetić Miloš, Plec Anton, Zajec Jožef, Žugelj John.

Barberton, O., 29. dec. — Danes 29. dec. se je vršil pogreb pokojnega rojaka Pavel Klimpa. V cerkvi sv. Avguština je o pol 8. uri jutraj daroval sv. mašo naš rojak g. župnik Vitus Hribar. Pokojnik je pokopan na pokopališču sv. Avguština. N. p. v m. l. Mihael Železnikar, zastopnik A. S.

Brockway, Minn., 29. dec. — Dragi mi list Amer. Slovenec! No, kako pa se kaj imate pri vas? Pri nas se imamo prav "fajn". Vreme imamo zelo lepo in toplo. — Božične praznike smo prav lepe imeli. Opolnoči smo imeli veliko sv. mašo, jutraj ob osmi uri pa tiho in ob polednjosti pa spet veliko. Na sv. Štefana dan (26. dec.) smo imeli veliko sv. mašo ob deseti uri, popoldne pa ob drugi uri službo božjo. Po službi božji so pa šolski otroci imeli predstavo v cerkveni dvorani. Bila je zelo zanimiva. — Za božične počitnice je prišel Mihael Oman iz Collegeville, Minn., in na obisk k staršem in zlatnikom je prišel iz Two Harbors Felix Zupan. Kjer je napredoval z delom in kamor se čez par dni zopet vrne. — Zdal pa vsem skupaj želimo veselo novo leto. Bodite pozdravljeni!

John Poglajen.

Chisholm, Minn., 30. dec. — Vele-cenjeno uredništvo! Prosil bi malo prostora v priljubljenem listu. Ker je konec leta pri kraju, se po našem ledenem Range zaganjajo razni drsalci, kateri mislijo, da leta 1914. več ne bo ledu: zato so napeli vse sile, da tembolj ugledajo steezice za prihodnje leto. Glavna cesta drsalcev je seveda na Chisholmu. Kakor se je dopisnik izrazil v "Vestniku" št. 191, bo 1. maja prihodnjega leta parada teh že omenjenih junakov, ker dopisnik kriči odločno: "Nosil bom rudočo zastavo, če bodo tudi gnojne vile padle z neba." Lej ga, kdo bi si bil mislil, da imamo mi na Chisholmu tako pogumne in neustrašne viteze, da bi prodrli še hujšo zapreko! Taki moške so vredni odlikovanja in hvale. Pa mene le skrbi, da se ne bi ta hrabrost zmanjšala in bojim se, da se ne bi ti naši kozaki izpod rudoče zastave spremenili v dolgohe begunce, namreč da ne bi dobili v teh štirih mesecih začje krvi, ker prepičan sem, da njihova vsa hrabrost je v "V." — Drsalec tudi pozivlja neka dopisnika A. S., da naj bi se udeležila parade. Pa po mojem mnenju se ne bosta dopisnika zmenila za uljudno vabilo, ker se radi udeležujeta parade slovenskih katoliških društev, katera gotovo ne bojo zaostala v prihodnjem letu. — Tudi na Ely ne spijo, tudi tam vstajajo in se zaletujejo v spanju na Chisholm. Dopisnik ali, bolje rečeno, klada iz Ely prinaša, od šest let nazaj slovenskega duhovnika, kateri jim je dal poduk, in kaj je dobil za tisto besedo? Šipe so razbili in polomili mlada drevesca. Tega ti modrijan iz Ely ne veš več? Slovenski socialisti, vi ne veste drugače stavkati, kakor da sramotite duhovne in mislite, da drugače ni zmage, če ne naskakujete poštenih ljudi, zato pa tudi dobite. Pa poglej, ti šema, bolj natančno med stavke in videl boš, da je povsod zmaga, če ni le slovenskih socialistov vmes. Zato se tudi imenujejo Slovenian Red Jacks, ker mislite, da ste učeni, če rjovete. Drugi narodi vse drugače nastopajo in se potegujejo za pravice, ali vi jih ne posnemate in jih ne morete, ker vam primanjkuje izobrazbe. Vi le tisto trobite, kar vam piše "V." in "P." Zato ti klada iz Ely nisi še sposobna za drsalstvo po našem Rangju. — Na Evelethu se še zmiraj dobi kaj za "Vestnik". Posebno trobi neki koren v št. 191 in se postavlja, koliko so darovali na Chisholmu, seveda misli je, da socialisti. Da, do- sti je daroval Chisholm. Kdo je daroval, te vprašam? Mi klerikanci, ki nas imenujete skebe, mi smo tiste muhe, ki vemo pomagati z drugim sredstvom in ne samo z jezikom. Vidíš, kako se postavimo mi nezavedni: prvi smo storili dolžnost delavca. Takih muh primanjkuje v delavskih ozirih.

Na noge, drsalci! Izurite se, ker leto 1914 bo zahtevalo velike spretnosti in hrabrosti. Po veliki luži, ki se imenuje "Vestnik", se drsa kar počer, seveda ker ga hodijo gladiti iz Chisholma. — Dalje tudi opozarjam vse zezavedne, da se bo v "V." pisalo jako lepe zanimivosti, namreč raznovrstne klobase, katere pripravljajo že sedaj. — H koncu svoje malenkostne črti voščim bratcem A. S., srečno prihodnje leto, mnogo zabave in veselja, in dobra zabava je dober in podučljiv list, kakor je naš polutednik A. S. ali Ave Maria. Tebi, list, pa mnogo uspeha in trdnost stališče, namreč da boš hrabro nastopal proti sovražnikom, kakor si se boril dosedaj, ostani tudi naprej kakor vokal in čisti zaklad sv. vere in vse valove, kateri se zaganjajo s silami proti tebi, mirno pogladi in zadušaj bučanje vetrov in neprimerni ostani vedno.

John Graich.

Danville, Ill. — Cenjeno mi uredništvo A. S. l. Že precej dolgo se nisem nič oglašil; vzrok je, ker nisem imel nič posebnega, sedaj imam pa dovolj. Najprej omenim, da sem bil o Bžiču na obisku v La Sallu, Ill. Obiskal sem moje sorodnike, obenem tudi moje prijatelje. Iz srca se zahvalim vsem za prijaznost, katere nisem pričakoval. Najbolj se zahvaljujem mojim sorodnikom, bratom in sestram gospodi J. Forlanu, mojemu bratranču John Flazniku, kateri bodo dovršili v 1 in pol leta semenišče, sploh vsem se zahvaljujem tudi mojim prijateljem in znancem, katerih imena ne bom opisoval, mi vzame preveč prostora. Obiskal sem tudi gospoda Rev. A. Kastigarja, kateri me je lepo sprejel. Potem sem obiskal g. Mat. Povše, ogledal sem njegovo dobro obloženo trgovino. Videl sem tudi prostor, katerega so rojaki kupili za Narodni Dom; to je v resnici jako lep prostor. Obiskal sem še tudi več drugih slovenskih trgovin in gostiln. V resnici vse prav lepo napreduje. Vsa čast vam rojakom! Veliko Slovencev mi je obljubilo, da me obiščejo prihodnje leto; vsi dobro došli!

Zdal pa omenim nekoliko o našej naselbini. Naša naselbina Slovencev je mala. Kar mi je znano, nas je tukaj samo 4 moške, 4 žene in, če se ne motim, 7 otrok. Kar se dela tiče, je srednje. Zimo imamo jako lepo, slega se nimamo; tudi zemlja še ni pomrznela, trava zeleni kot spomlad, vse je še jako kratkočasno.

Tako, gospod urednik, zdaj pa končam moj dopis, ker se bojim, da ne bi bil predolg. Želim vam, gospod urednik, srečno in veselo novo leto, hkrati tudi vsem rojakom in rojakinjam po širni Ameriki in stari domovini. Kadar moja naročnina poteče, vam s veseljem pošljem zahtevano svoto \$2. Vaš stari naročnik

John Šebat.

New York, N. Y., 24. dec. — Kakor znano, je nastopilo naše Slovensko pevsko in dram. društvo "Domovina" letos dne 1. decembra v Irving Place gledališču povodom cesarske jubilejne predstave, prirejene v korist Avstrijske hiše v New Yorku. Oznano društvo je rešilo tedaj častno svojo nalogo, ko je zapelo pred številnim občinstvom dve mojsterski skladbi. O preciznosti tega nastopa so pisali osebno razni nemški lokalni listi dokaj laskavo.

Te dni je pa še prejel odbor "Domovine" od c. in k. generalnega avstro-ogrškega konzulata v New Yorku sledečo pismeno uradno zahvalo, koje priobčujemo na tem mestu dobesedno prestopljeno. Zahvala se glasi: "St. 39220. — New York, N. Y., 5. dec. 1913. Cenjeno predsedništvo Slovenskega pevkega in dram. društva 'Domovina', New York. Cenjeni gospodje! — V posebno čast si štejem, da izrekam vam in celemu cenj. društvu v imenu Najvišjega urada svoje najtoplejšo zahvalo za Vaše uspešno in mojstersko sodelovanje o priliki minule sijajne jubilejne slavnosti na predvečer 65. letnega vladarskega jubileja Njega cesarskega Velikanstva. Sprejmite cenj. gospodje izraz mojega najprijateljskega spoštovanja. (Pečat.) — Alex. pl. Nuber, l. r., c. in k. generalni konzul."

DRUŠTVENE VESTI.

Sheboygan, Wis., 27. dec. — Društvo sv. Cirila in Metoda št. 144 K. S. K. Jednote je imelo svojo glavno sejo dne 7. dec. 1913. Na tem zborovanju je bilo vse v lepem redu. Veliko važnih stvari smo imeli. Veseli me, ker smo na tako lepem napredku, da smo naredili za pogrebne stroške v znesku \$900.00 in vsak član da en dolar, kadar kateri umrje, da se umrlemu da primeren pogreb. In tudi lepo je urejeno in sklenjeno, da kar ostane, gre v blagajno društveno. Sobotraj, težko nam je bilo to leto, obenem pa vse po sreči, čeravno je prišlo vse zaporedoma: najprej inkorporacija, drugič zastava, ki je iz naše lepe domovine, lepa, da lepša ne more biti, in vse drugo, kar društvo potrebuje. Torej veselimo bodimo in zvesti v stanovitnosti, ker božji blagoslov je pri nas, če premislimo, koliko izdatkov smo imeli: samo bolnim sobratom v letu 1913 smo plačali \$260.20, in še je lepa svota v blagajni, namreč \$393.05. To je mnogo za dve leti in tri mesece, kar je bilo društvo ustanovljeno. Torej vsa hvala tistim sobratom in čast, ki

so bili v začetku pri tem delu. To delo je vredno plačila in Gospod vsemogočni naj bo plačnik. In sedaj je tu novo leto, novo srce in novo delo: delo resnice in pravice, kjer nas je lepa svota 81 članov in 24 članic in mislim, da ni ljulike med nami, je dobro prebrano. Za novo leto pa tudi pričakujem novih kladatov. Sedaj se je zavlekla moja drobnost.

V odbor za leto 1914. so bili izvoljeni:

Predsednik — Florjan Virant.
Podpredsednik — Frank Kovačič.
I. tajnik — Frank Mikolčić.
II. tajnik — Filix Erlach.
Blagajnik — Anton Bogolin.
Zastopnik — Pavel Valentinič.
Nadzorniki — Peter Droll za tri leta, John Grandlic za eno leto, Jernej Kosce za eno leto.
Redar — Ignac Junc.
Poslanec — Valentin Presnik.
Zastavonoša — Mihael Progar;
spremljevalca Joe Malnaric, Matt. Potokar.

Maršal — Frank Modie.
Vratar — Andrej Kalan.
Redne društvene seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu.
Sedaj pa vsem cenjenem bratom in sestram društva sv. Cirila in Metoda št. 144 in slavne K. S. K. J. voščim veselo novo leto 1914. Tebi, vrli list Am. Slov., pa veliko novih naročnikov v prihodnjem letu. S pozdravom
Frank Mikolčić, tajnik,
1414 Geale Ave.

Joliet, Ill., 31. dec. — Društvo sv. Petra in Pavla št. 66 J. S. K. J. je imelo v nedeljo dne 21. dec. glavno letno zborovanje in volitev uradnikov za leto 1914. V odbor so izvoljeni sledeči:

Predsednik Frank Blatnik;
podpredsednik Alojz Wise;
I. tajnik John Jerman;
II. tajnik Martin Žugelj;
Blagajnik Mihael Wardjan;
zastopnik Jožef Zalar;
nadzorniki John Živec, John Filak, Jožef Slapničar;
maršal Matija Količ;
zastavonosilca John Planinc in Matija Krall;
ravnatelj Jožef Avsec;
društveni zdravnik dr. M. Ivec.

Društvo obdržuje svoje mesečne seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v stari cerkvi sv. Jožefa v Jolietu, Ill.
— Pozdravljam vse člane in članice J. S. K. J., kakor tudi voščim vsem skupaj srečno novo leto 1914.

John Jerman, tajnik,
1112 N. Chicago St.

Joliet, Ill., 31. dec. — Društvo sv. Martina št. 80 W. C. U. je imelo v nedeljo, dne 28. dec. svojo glavno letno sejo in volitev uradnikov za leto 1914. V odbor so izvoljeni sledeči:

Predsednik Jožef Klemenčič;
podpredsednik Geo. Stonich;
I. tajnik John Jerman;
II. tajnik Anton Lilek;
blagajnik John B. Stukelj;
nadzorniki John Kočevar, Anton Golobitsh, Stefan Kukar;
maršal Anton Govednik;
zastavonosilec Jožef Tekavčič;
ravnatelj Jožef Riffel.

Društvene seje so vsako četrto nedeljo v mesecu v stari cerkvi sv. Jožefa v Jolietu, Ill.

Z bratskim pozdravom na vse člane omenjenega društva in srečno novo leto 1914

John Jerman, I. tajnik,
1112 N. Chicago St.

ODGOVOR

onemu, kateri piše v št. 99. "Cleveland-ke Amerike" veliko laž, ko piše, da sem jaz bil pri takomimenovani skrivni Zalarjevi seji v Pittsburghu, ko še doma nisem bil oni celi teden, ko je g. Zalar bil v Pittsburghu. Jedno nedeljo sem se videl z g. Zalarjem in smo bili skupaj okoli tri ure in med tem časom smo bili pri dveh društvenih sejah.

Torej ako oni lažnjivec, kateri moje ime piše v Clevelandski Ameriki, dokazuje, da sem jaz bil pri eni Zalarjevi seji ali večerji, mu bodem dal nagrado \$1000.00 (en tisoč dolarjev).

Da sem protest podpisal, je bilo zaradi tega, ker sem bil z g. Zalarjem pri društvenih sejah, pri katerih je g. Zalar govoril in ni ogovarjal ne Jednote, ne Joliet, ne predsednika K. S. K. Jednote.

Torej ako oni lažnjivec, kateri pravi, da zmerom resnico piše, zakaj se pa vendar on skriva, zakaj se ne podpisuje na resnico? Ker lažnjivcu ni za korist in napadek K. S. K. J., ampak za polom! Ako oni lažnjivec zna kaj do enega ali drugega gl. uradnika K. S. K. J., da ni opravila svojega dela ali da škodo dela K. S. K. J., zakaj ga ne naznani gl. predsedniku K. S. K. J.? Pa ne tožiti ga pri Clevelandski Ameriki!

Torej z resnico na dan in podpisom! Če resnico pišeš, ne boj se sodbe! Če drugemu jamo koplješ, hodeš sam vanjo padel; če bolj globoko skoplješ, globokeje boš padel.

Vsem članom in članicam K. S. K. J. voščim srečno in veselo novo leto!

Pittsburgh, Pa., 23. dec. 1913.

Mark Ostronich.

Pri vojakih.

Korporal: "Vojak, kadar je na straži, ne sme svojega mesta zapustiti pod nobenim pogojem. Vzemite si za zgled rimskega vojščaka v Pompeju, ki je stal na straži pred hišo svojega poveljnika, ko je Vezuv metal iz sebe ogenj, kamenje in žlindro, in se ni ganil, čeravno ga je žlindra zalila, dokler ga niso čez 1800 let odkopali!"

Urada telefon Chicago 100.
Stanovanja telefon Chi. 3247

JOS. KLEPEC
JAVNI NOTAR
1006 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL.

v uradu zvečer do 8. ure
ob nedeljah od 9—12.

Zahvala.

Srečno se zahvaljujemo prijateljem in znancem, kateri so se udeležili spreveda našega umrlega očeta

Jožefa Kompareta

in vsem drugim, ki so nas tolažili v naši preveliki žalosti.

Tudi se zahvaljujemo društvom: Maine Court, C. O. F., So. Chicago; Sv. Jurija, J. S. K. J., So. Chicago; Sv. Nikolaja, N. H. Z., So. Chicago, za vence in rože, katere so darovali v spomin pokojnega, in udom, kateri so se udeležili spreveda. Posebno se zahvaljujemo društvu Vit. sv. Florijana za vence in rože, katere je darovalo in sprejelo truplo s pogrebni in mnogimi udi do pokopališča sv. Jožefa v Joliet, Ills.

Franciška Kompare, udova.

R. F. Kompare, sin in ostala družina.

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in marvalke vozove in kočije.

Na pozive se poslužiti vsak čas ponoči in podnevi. Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago cel. 2375 in N. W. 344.

Naši kočiji in vsi delavci so Slovenci!

John Vidmar

1112 North Broadway
JOLIET, ILL.

Kupujem in prodajam zemljišča, hiše in loto; zavarujem poslopja in pohištva proti ognju.

JAVNA ZAHVALA.

Dne 28. decembra m. l. sva podpisana obhajala petindvajsetletnico, odkar sva prvič stopila pred oltar, da si medsebojno obljubiva večno zvestobo.

O priliki najine srebrne poroke sva prejel aod raznih strani toliko čestitk in uslug, da si štejeva v prijetno dolžnost, tem potom se zahvaliti vsem, ki so nama izkazali znake svojega spoštovanja. Osebito se zahvaljujema vsem najinim sestram, sestričinam in drugim sorodnikom za prekrasne darove in drugo potrežbo; istotako tudi vsem prijateljem in prijateljicam, kakor tudi Rev. John Kranjec-u za krasni slavnostni govor.

Zahvaljujema se tudi prijateljem in znancem v Chicago, Ill., za gostoljubno sprejem, kamor sva napravila majhno potovanje o priliki najine srebrne poroke.

Iskreno želiva, da bi tudi vsakemu izmed Vas bila dana prilika, na ta ali oni način doživeti enako veselje, kot ste je Vi nama naklonili!

Bog Vas živi in Vas ohrani srečno!

Steve in Ana Stukel.

Joliet, Ill., 2. januarja 1914.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— Volitve na Kranjskem. Dne 16. decembra so volili trije v mesta poslance za deželni zbor. Razmerje mandatov v mestih in trgih je ostalo isto kot je bilo prej. En mandat: Radoljica—Tržič—Kamnik ima S. L. S.; drugi so ostali liberalcem ali narodno-napredni stranki, v Idriji pa je prišlo do ožje volitve, toda izvoljen je bil liberal, ker so sli socialni demokrati zanj v boj. Evo nekoliko podatkov:

V skupini Radoljica—Kamnik—Tržič je zmagal z 79 glasovi večine dr. Vinko Gregorič nad liberalcem profesorjem Pestotnikom. Dr. Gregorič je dobil večino v vseh treh krajih.

V skupini Škofljaka—Kranj je zmagal liberalci dr. Triller s samo 6 glasovi večine nad kandidatom S. L. S. profesorjem Sušnikom.

V skupini Vrhnika—Postojna—Lož je zmagal liberalci Lavrenčič z malo večino nad kandidatom S. L. S. zdravnikom dr. Maroltom. Odločila je Postojna, kjer je Lavrenčič župan.

V skupini dolenskih mest (Novo mesto, Krško, Kostanjevica, Črnomelj, Metlika, Ribnica, Višnja Gora) je zmagal liberalci Mazelle z neznatno večino nad profesorjem Bog. Remecem, kandidatom S. L. S. Mazelle je dolenski bogataš in povsod dobro znan, zato je imel profesor Remec zelo težavno stališče.

V Idriji, ki voli sama enega poslanca, so dobili: kandidat S. L. S. dekan Arko 181 glasov, liberalci Gangl 147 glasov, socialdemokrati Kristan 126. Pri ožji volitvi med Arkom in Ganglom je bil izvoljen Gangl.

V Ljubljani so bili izvoljeni vsi štirje liberalni kandidati: dr. Tavčar, dr. Novak, prof. Reisner in Ribnikar.

— Volitve dveh poslancev v trgovski in obrtni zbornici. Dne 16. dec. pop. se je izvršila v Ljubljani v trgovski in obrtni zbornici volitev dveh poslancev za deželni zbor. Oddanih glasov je bilo 21. Od teh sta dobila dr. VI. Ravnihar 42 glasov in inženir Milan pl. Šuklje 12 glasov, ki sta izvoljena. Svetniki S. L. S., dr. Zec se načela, da bi trgovski in obrtni zbornici v deželnem zboru morali zastopati edino le člani zbornice, to je en obrtnik in en trgovec, so oddali svoje glasove, zbornična članoma gospodu Podlesnik Franc ml., trgovcu in Ložar Jerneju, krojaškemu mojstru, katere dva sta prejela vsak po 7 glasov, dočim sta dva nemška zbornična svetnika oddala prazne glasovnice. Dva nemška zastopnika in pa Iv. Hribar se volitve niso udeležili. Hribar je bil razžaljen, ker ni bil kandidat.

— Tiskarji "štrajkajo". Iz Ljubljane, 17. dec.: Na Kranjskem gospodari tekoči teden pasivna resistenca. "Slovenec" in "Slovenski Narod" izhajata n. pr. v skrajni obliki.

— Kaj pripoveduje mladenič Marija Cerar o sebi. Nedavno se je dogodilo, da ni ameriška izseljeniška oblast na Ellis Islandu dovolila slovenski izseljenki Mariji Cerar izkrcati se na ameriška tla, ker je bila pravzaprav po svoji naravi moškega spola. Sredi decembra se je ta zanimiva "gospodična" pripeljala v Ljubljano in je imel zastopnik "Slovenca" priložnost njo govoriti. "Slovenec" z dne 18. dec. poroča o tem: Marija Cerar je bila rojena 18. oktobra l. 1885. v Selu pri Moravčah. V delavski knjižnici, ki mu jo je dal domači župan, predno je odšel na pot v Ameriko, stoji, da je obraba podolga stega, postave velike, oči rjavih, usta in nos pa ima primerna. Marija Cerar pripoveduje, da je od svojih mladih let živel kot ženska, ker ga je tako vzgojila njegova mati. V družbo ni hodil mnogo, živel je bolj sam zase, ker je tako zahtevala njegova mati. Družba ga tudi ni mnogo veselila in ko je dobil povabilo in denar od svojih sorodnikov v Ameriki, da naj pride za njimi, je bil takoj pripravljen iti v Ameriko. Kupil je pri Avstro-Amerikani vožnji listek in se odpeljal preko Trsta v New York. Na izseljeniškem otoku v New Yorku pa so pri zdravniški preiskavi došli iz seljenice dognali, da je 28letna Marija Cerar pravzaprav moški. Zadrege je bila velika. Oblasti niso dovolile stopiti Mariji Cerar na newyorška tla, kljub temu, da je o stvari obvestil sodnike, ki so prišli zanj posredovati. Odrezali so mu dolge, lepe lase, ki so mu segale daleč čez pas, ostrigli na kratko in prisilili ga, da je oblekel moško obleko. Vse, kar je imel ženskega na sebi, so mu pobrali, še celo zlate zapestnice. Dali pa so mu dve moški obleki in klobuk, ter ga poslali na parnik "Belvedere", last družbe Avstro-Amerikane, da se vrne v svojo domovino. Cerar pravi, da se mu še nikoli ni tako dobro godilo, kakor ob tej priložnosti, ko se je vozil na parniku iz New Yorka nazaj. Opravljal je na ladji le lahka ženska dela, pomival v kuhinji in pomagat strežajem v ladijski bolnišnici. Zelo dobro se je menda tudi razumel z ladijskim zdravnikom, ki je znal slovensko. Boljši potniki, ki so zvedeli od kapitana, kaj se je Cerarju zgodilo, so se zanj zelo zanimali ter je dobil od njih tudi več dolarjev napit-

nine. Dva dneva je tudi stregel nekemu obolelemu Rusu, ki je pa ugnil in so ga pogreznili v morje. Cerar pripoveduje, da so ga v Trstu, kamor je priplul parnik "Belvedere" 15. dec. zopet zdravniško preiskali, nakar so ga šele spustili. Prišel je v Ljubljano. Domov ne gre, ker ga je sram ljudi in se tudi ne mara skregati s svojo materjo. Od družbe Avstro-Amerikane bo dobil plačani denar za vožnji listek do New Yorka skoro ves nazaj, nakar misli takoj s prvim parnikom potovati nazaj v Ameriko in poizkusiti kot resničen moški srečo v novem svetu. Cerar je postal kot moški v hlačah zelo živahen, kar prej ni bil kot ženska. Dobrodušno pripoveduje rad vsakomur, kako si je na poti v Ameriko bril vsak dan v ladijskem stranišču brke pod nosom, ki so mu pa sedaj po 16 dneh njegovega prerajenja že znatno pognale. S svojo moško usodo je popolnoma zadovoljen. Pravi le, da je preje zate nosil tako dolgo žensko krilo, ker se je sramoval ljudi, ki bi se mu posmehovali, ako bi kakega dne nenačakano oblekel hlače. No, usojeno mu ni bilo, da bi celo življenje nosil žensko krilo, ki ga je udano oblačil celih 28 let.

— Smrtna kosa. Na Viču je umrla dne 17. dec. v 75. letu svoje starosti gospa Antonija Povše, roj. Gregoranc, svakinja državnega in deželnega poslanca g. F. Povšeta. — V Ljubljani je umrla trgovka gđ. Jožefa Koelbel.

— Kočevju je umrl posestnik in trgovec z usnjem Karl Braune, star 77 let. — Umrl je znani dolgoletni restavrador v Vintgarju pri Bledu, g. Jožef Žumer, sin nepozabnega, za gorjanske občine velezaslužnega župana Jakoba Žumra. Z njim je legel k večnemu počitku zadnji moški pokoljenec Žumrove rodovine. Dobri Jože je bil sostanovnik gasilnega društva v Gorjah in se je trudil tudi za prosep Bralnega društva; nastopal je v raznih ulogah na gorjanskem odru. — V Semičnem pri Trzinu je umrla ga. Rozalija Jane, roj. Zaplotnik, mati mestnega kaplana in kateheta Petra Janca v Ljubljani. — V Novem mestu v Kan-diji je umrl g. Štipko Jelenec, bivši nadučitelj na Dvoru pri Žužemberku. K zadnjemu počitku ga je spremlil novomeški prost g. dr. Elbert.

— Za 120 K ošleparjen. Nedavno je prišel k nekemu posestniku v Črčičah pri Kranju približno 20leten mlad človek in začel pripovedovati, da je ravnokar prišel iz Amerike in izvedel, da je na avstrijsko državno srečko zadel 1100 K, kateri znesek ima dvigniti v neki graški banki. Povabil je posestnika, naj se pelje z njim v Gradec po denar in mu za ureditev zadeve v banki posodi 120 K. Povrniti mu bo bogato. Naš človek je verjel to nerodno bajko, posodil neznanu denar in se peljal z njim v Gradec — vožnjo in se velikodušno plačal "Amerikane". Ko sta prišla v Gradec, je pa Amerikane izginil kakor kaka in osleparjen posestnik je moral na lastne stroške domov; svojih 120 K pa seveda nikoli več ne bo videl. Čudno, da naši priprosti ljudje, ki so sicer tako trdi in nezaupni v denarnih rečeh, tako lahko nasedejo neumno izmišljenim obljubam in zvijačam čisto neznanih oseb.

— Osleparjen živinorejec. Sredi decembra je posestnik Ivan Zalar iz Dobravice pri Studencu pripeljal na ljubljanski kolodvor vola, katerega je prodal za 370 K. S tem denarjem se je po Kolodvorski ulici podal v mesto. Tu se mu je pridružil neznan mlad človek in ga vprašal po tem in onem. V bližini ljudskega kopališča se je pojavil pred njima neki drug mlad človek, kateremu je kakor ponevedoma padla na tla v robec zavita listnica. To listnico je Zalarjev spremljevalec hitro pobral in Zalarju zašepetal naj bo tiho. Nato je listnico odprl in pokazal Zalarju, da se v njej nahajajo bankovci; velel je Zalarju, da gre z njim v Nunsko ulico, kjer si bosta denar razdelila. Ko sta dospela do srednje Nunske ulice, je naenkrat stopil prednja dotični človek, ki je bil "izgubil" listnico in zahteval od Zalarja, da mu njegovo listnico vrne. Zalar je ogorčen potegnil iz žepa svojo listnico s 370 kronami in jo pomolil neznanu, čes: to je moj denar. Neznane je vzel listnico, jo pregledal, nato jo pa sam vtaknil Zalarju nazaj v žep. Nič hudega služiti Zalar se je nato vrnil v mesto, neznanka sta pa skupaj odšla v nasprotni smeri. Ko je Zalar čez nekaj časa le pogledal v svojo listnico, je bila — prazna. — To je že jako znan lopovski način in je le čudno, da se vedno kdo dobi, ki nasede. — Lopova sta približno po 25 let stara; eden je bil ogrnjn s pelerino, drugi je bil oblečen v jopič.

— Medvedje na Kočevskem. Blizu Kočevja so prve dni decembra videli ljudje pet medvedov, ki so se priklanjali iz Auerspergovih gozdov na Snežniku. Ljudstvo se je silno prestrašilo pred kosmatinici, ki so pa k sreči kmalu odnesli zopet pete v svoje luknje. Novi sneg jim ni posebno ugajal, zato so se hitro poslovili.

— Mlad tat. Še ne 14 let stari Franc Lojčevic v Zalogu v moravski občini, ki ima očeta pijanca, matere pa nima, se peča že s tatvino in je nedavno u-

kradel posestniku Francu Cepudru v Praprečah kolo.

— Nesreče. V Jelenji vasi v občini Dolenja vas na Kočevskem je izbruhnil ogenj v leseni baraki nekoga Suteja in sicer v stanovanju Antona in Stefanije Martinčič in je njihov 6 mesecev stari otrok zgorel. Materialne škode je pa okoli 5000 kron. — V Selcah v poštopinskem okraju je pri sekaniu drevo podrlo posestnikovega sina Mihaela Mošina, ki je takoj umrl.

ŠTAJARSKO.

— Novoizvoljeni okrajni zastop v Rogatcu šteje 24 Nemcev in 8 Slovencev. Zadnje so izvolile kmečke občine.

— Požar. Iz Celja poročajo, da je na Dobrovi 5. dec. neznan človek zažgal gospodarsko poslopje posestnika Maksa Ocvirka. Požar je uničil mnogo krme in žita. Škode je okoli 7000 kron.

— Nesreča. Iz Sevnice poročajo, da je 4. dec. posestnika Ivana Kollmana udaril konj med vožnjo iz Rajhenburga v Sevnico tako nesrečno v glavo, da je naslednjega dne umrl.

— Zalostna smrt. V Sodrašu, občina Sv. Krištof pri Laškem, je skočila 4. dec. ponoči nekoliko slabotna rudarjeva žena Cecilija Pikel skozi podstrešno okno svojega stanovanja na cesto v domišljiji, da jo preganjajo sovražniki. Padla je sedem metrov globoko in obležala s polomljenimi udi. Zjutraj jo je našel mož mrtvo.

— Celje. (Raz strehe padel.) Tešar Štefan Gaberščak v Celju je dne 15. dec. popravljal streho verande celjskega južnega kolodvora. Pri tem se je neka dešica, za katero se je držal, odtrgala in Gaberščak je padel tako nesrečno pet metrov globoko na tla, da je zadobil težke poškodbe na glavi in na desnem stegnu.

— Sv. Benedikt v Slovenskih gorah. Gospod Kaučič, posestnik v Trsteniku, je dne 11. dec. kidal gnoj iz hleva. Ravno v trenutku, ko vrže z vilami gnoj skozi vrata, prileti mimo hleva triletni otrok, hčerkica njegovega sina, in on ga sune z vilami tako nesrečno v glavo, da se ubogi otrok zgrudi mrtve na tla.

— Smrtna kosa. V Mariboru je umrla ga. Marija Burndorfer, roj. Droll iz Ljubljane.

— Družinska žaloigra. V Studencih pri Mariboru je 8. dec. zvečer zalotil strojevodja južne železnice Dominik Polenec pri svoji ženi 20letnega železniškega uslužbenca Ivana Peska, ki ga je svoječasnó že tožil zaradi motenja zakona. Polenec je vzel iz omare revolver in ustrelil štirikrat na svojo ženo Alojzijo Polenec, medtem ko je Pesek hitro pobegnil. Polenecovo je zadela ena kroglica, druga v usta. Dominik Polenec je po storjenem činu pobegnil, a ga je pozneje neki orožnik aretoval. Težko ranjeno soprogo so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

— Mlada tatinska družba. V Gaberjih pri Celju se je zadnje čase organizirala tatinska družba mladih fantov, med katerimi so bili celo šoloobvezani dečki. Kradli so, kar so dobili, ter ukradene stvari prodali ali pa pojedli. Vodja te družbe je bil 15letni gostavec sin Franc Lampret iz Gaberjev, ki je že presedel enkrat šest tednov zapora zaradi tatvine. Njegovi tovariši pa so bili šolski dečki Leopold Vodeb, Karel Sredovnik, Rudolf Artič in Jožef Bržlec. Sredovnik je bil navadno za čuvaja, ko so njegovi tovariši kradli. Franc Lampret je pa tako pokvarjen deček, da so svoječasnó nekatere prebivalci v Gaberjah prosili pri pristojnih oblasteh, naj se ga odda na kako poboljševalnico, ker pokvarja vso mladino.

— Afera Wastian. "Marburger Zeitung" poroča: Poslanec Wastian je vložil na mariborski občinski svet pismo prošnje, da se mu naj kot mestnemu podžupanu za nekaj časa podeli dopust. Mariborski občinski svet je v svoji zadnji zaupni (!) seji prošnjo ugodil. — Wastian je med drugim dolžan, da je kradel knjige v neki graški knjigarni.

KOROŠKO.

— Brezsrčna hči. Iz Loč na Koroškem poročajo, da je 73 letno prevzitarico Marjeto Šitar njena hči spodila od hiše. Nesrečna starica je v obupu skočila v Dravo in utonila.

— Sestanek posojilničarjev. V Celovcu se je vršil pred kratkim v hotelu Trabesinger sestanek slovenskih posojilničarjev. G. ravnatelj Zadrúžne zveze je poročal o splošnem stanju zadrúžništva. Zveza je denarno krizo brez težko prestala in denarne razmere so bile pri nji lani že ugodnejše, kakor pred petimi leti, ker je bilo denarja v izobilju. Pozival je posojilnice k previdnemu delu in priporočal ustanovitev zadrúžnega fonda, v katerega bi posojilnice vplačevale desetinko svojega čistega dobička, kateri bi mogel v slučaju nezgode služiti zadrúgam v podporo.

— "Die Geister, die ich rief..." Dr. Steinwender je spisal nekaj člankov o reformi koroškega šolstva v "Tagespost". Zdjaj so pa nastopili vsi koroški nemški učitelji proti dr. Steinwenderjev "reformam" in pravijo, da bi

Šteinwenderjeva reforma koroškega šolstva škodovala koroškemu šolstvu in z ufuzenem (unberechenbarem Schaden) reformi Koroški "Lehrerbund" bo sedaj ne predloge še študiral, toda že pravi, da so te reforme polne odzivanja vrednega nazadnjaskage duha. Ubogi šolnik profesor Steinwender. Zdjaj ima hvalačnost učencev, ki so mu čez glavo zrasli!

PRIMORSKO.

— Samoumor radi glavnega dobitka. Postajni uradnik Frank Kulhanek v Trstu si je ob neki priliki kupil srečko neke dobrodne loterije v Italiji. Te dni je na to srečko zadel glavni dobiček v znesku 200.000 lir. Ko je pa Kulhanek začel iskati srečko, je ni mogel najti, le številko je imel zapisano v beležnici. Srečko je izgubil. Ker so mu iz Italije odgovorili, da se mu dobiček izplača le proti predložitvi srečke v originalu, se je odpeljal v nek obmejni italijanski kraj in se ondi ustrešil. Kulhanek je bil 43 let star in po rodu Tatjančan.

— Poštna tatvina v Trstu. Glede poštnih tatvin v Trstu, o kateri smo že zadnjič poročali, so sedaj dognali, da je zmanjkalo 127.900 K. Kdo je izvršil to tatvino in kako jo je izvršil, še sedaj ni znano. Dognali so, da je bila demarna vreča zamenjana že v postnem uradu in da so bili ponarejeni vsi pečati in zapiski. Aretili so več oseb, toda krivde jim še niso mogli dokazati.

— Huda obsodba. V živem spominu je še velika nesreča, ki se je bila v Pulju pred meseci pripetila, ko je eksplodiral top in ko je med drugimi ubilo tudi viceadmirala Lanjuša. Preiskava o zadevi je bila takrat dognala, da nosi krivdo nesreče inženir pl. Foedrantsperg (Drugi pa pišejo, da se inženir piše Fischer), ki je imel tisti krat službo in ki je v zmoti zamenjal smodnik. Pred mornariškim sodiščem se je moral mož sedaj zagovarjati. Bil je spoznan krivim in obsojen na šest mesecev ječe, nadalje da izgubi vojaško šaržo in pravico do pokojnine in da povrne škodo v znesku 400.000 K. Sodba pa še ni pravomočna, ker se je nesrečni inženir pritožil na višjo instanco. Če pa tam potrdijo prvotno sodbo, izgubi Foedrantsperg tudi inženirsko diplomu.

HRVATSKO.

— Volitve na Hrvaškem. Dne 16. decembra so se vršile volitve za hrvaški sabor. Kakor znano, so bile takoj, ko se je vrnila Hrvaški ustava in je bil komisar baron Skerlec imenovan za bana, razpisane nove volitve. Volitve so prinesle nagodbenim strankam zelo veliko večino. Nagodbene stranke štejejo namreč brez virilistov in če jim priručnomo seljačko stranko 63 poslancev, državnopravna opozicija, ki je pa razcepljena, 21 poslancev. Definitivni rezultat je: Koalicija 45, unionisti in srednji klub 15, Starčevićanci 11, Frankovci 10, seljačka stranka 3, ožje volitve 4. V Zagrebu se je vršila dne 16. dec. velika manifestacija. Mnogi se se je z bakljami podala pred banovo palačo in vzklikala: "Živela koalicija!" "Živel ban!" "Živel hrvaški sabor!" "Živel ustavi!"

— Izseljeniški dom. "Narodne Novine" pišejo, da je hrvaška vlada odredila, da se bo zgradil v Zagrebu izseljeniški dom, ki bo imel podzemeljske prostore, pritličje in tri nadstropja. Pod zemljo bo kuhinja, kopalnica in pralnica. V pritličju bodo prostori za sprejemahje izseljenice. Tu jih bo nadziral vladni zastopnik in pregledal

jih bo tudi zdravnik. Dvorišče bo pokrito s steklom, tu bo soba za nadziranje, zdravnikova soba in pa čakalnica za moške in ženske ter jedilnica. V prvem nadstropju bodo prostori za vseh devet parobrodskih društev, ki vajo koncesijo za prevažanje potnikov.

Tu bo tudi menjalnica za dolarje in vrednosti. V drugem nadstropju bodo sobe za moške in ženske, pa za bolehe, ki ne ke in žene, pa avimi. V tretjem nadstropju bodo sobe za zakupnike, ki bo upravljal hrvaški seljaški dom, ki bo kuhal za izseljenice. Skozi vsak hrvaški izseljenec, ki ga bodo zapisali, odkod gre in kam potuje.

Prehlada

se je varovati v teh mrzlih dneh. Prehlado se je prehladiti. Odpravi se pa tudi lahko, ako se prične zdravljenje takoj na prvi prikaz s Severovimi Tabletami zoper prehlad in hrip (Severa's Cold and Grip Tablets), katere se priporočajo za zdravljenje prehlada,

mrzalice, influenze in prehlada v glavi. Cena 25 centov v vseh lekarnah. Zadrževajte Severove. Ako jih lekarnar nima v zalogi, naročite jih od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

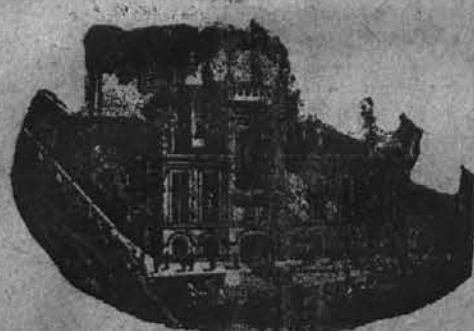
Naznanilo.

Jaz Anna Ritmanič naznanim vsem sorodnikom in znanec, da je nemila smrt mi vzela edino podporo ljubelega soproga Janeza Ritmaniča; zapustil me je nepreskrbljeno s sedmero otrok najstarejši je komaj trinajst let. Torej se obrnem na Vas vse moje sorodnike in znance v Jolietu, da mi pomagajte po svoji moči s tem, da mi odkupite kaj tikev, ki imam lotu naprodaj, ali zbiranje, da bom zamogla si pridržati dom, na katerem je še veliko obita.

Vsem onim, ki so nas potolažili in pomagali pri bridki izgubi, izrekamo srčno hvalo. Bog povrni stoterno. Soproga in otroci Anna Ritmanič, Bradley, Ill. 14-10

JOLIET CITIZENS BREWING Co.

North Collins St., Joliet, Ill.

Pijte "Elk Brand" pivo
Izdelovalci najboljšega piva sodčih in steklenicah.

Največja slovenska tiskarna v Ameriki je

NAŠA TISKARNA

OBA TELEFONA 100

1006 N. CHICAGO ST.

izdela pismeni papir, kuverte, knjižice za nakaznice in pobotnice; za društva bolniške liste, uplačilne knjižice in pravila v slovenskem in angleškem jeziku v najkrajšem času. Glede dela in cen se ne more kosati z nami nijedna tiskarna; naše delo se samo hvali. Vsakdo rad naroči delo pri nas, ker je prepičan, da bo z delom zadovoljen. Pri naročenju omenite čas do katerega hočete, da bo stvar gotova. Točnost in dobro delo jamčimo. Izplača se vsakomur da zve naše cene predno naroči.

AMERIKANSKI SLOVENEČ

Prva slovenska unijska tiskarna—Prvi slovenski list v Ameriki—v lastnem domu. : : : JOLIET, ILL.

Najhitreje in najceneje pošiljo

DENARJE V STARO DOMOVINO

Denarne nakaznice izplačuje c. k. poštna branilnica na Dunaju

FRANK SAKSER
82 Cortland St. New York.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

Krmar Milanovič.

POVEST.

Prosto po Russellovemu romanu "Krmar Holdsworth."

(Dalje.)

Te besede so Milanoviču stiskale srce kakor najkrušnejše norčevanje, kajti kaj je mogel storiti, da bi pokazal otroku svojo očetovsko ljubezen in skrb? Posadil je dečka, prijazno se mu smehljaječ, na tla, sam pa se je onemogel zgrudil na sedež, kjer je slovel v neki polzavesti do opoldne. Tedaj je Zamjan zopet zahteval ruma; Milanovič je nallil tri male merice in primešal par kapljic morske vode. Zdravko se ni ganil z mesta, kamor ga je bil Milanovič posadil; v čolnu ni več videl svoje matere, vendar pa se mu je dozdevalo, da mora biti v vodi, kajti zrl je tako nepremično na njeno površje, kakor da bi pričakoval, da bo vsak trenutek vstala poleg čolna iz vode njena mila podoba. Nehal je jokati, kajti posušilo se mu vsled splošne oslabelosti celo solze. Če si pogledal blede, ozki obrazek, krčevito se stresajočo glavičico, tanke, mrtve višee roke, tedaj bi mogel samo zaleti, da bi Bog kmalu rešil uboga otroka iz grozovitega trpljenja, ako ne namerava v kratkem poslati pomoči.

Minulo je popoldne, solnce je utonilo v mirno morsk gladino. Ko so še zadnji žarki rdečeli nebo, so priletele od juga morske ptice in letale nekaj časa nad čolnom, nato pa zopet med hripavim kričanjem odletele. Malenkost je bil ta dogodek, a vplival je pozitivno na oba, ki sta se bila še skoraj odvajala živih bitij. Vsaka najmanjša stvarca se jima je zdela važna in pomenljiva. Zato sta tudi začela govoriti in premišljati, kaj naj bi pomenele ptice. Dolgo sta se pogovarjala in se tolažila z različnimi nadami, dokler ni zopet lakota potrkala na dur. Zamjan pograbil kos premočenega kruha, ki se je bil med tem na soncu posušil, in ga ugrizne; toda bil je grenek kakor žolč, da ga je takoj zopet izpljunil, kajti lakota za trenutek se ni bila dosegla vrhunca.

Na morje je legla zopet noč — blagodejna in svetla. Niti najmanjšega oblaka ni bilo opaziti na zvezdnatem nebu. Milanovič in Zamjan sta se udala v svojo usodo, križem položila na prsi roke in zaspala, ali bolje rečeno, zadremala v neki polzavesti, tako da bi bil vsakdo mislil, da se morata vsak hip iz tega položaja preseliti smrti v roke. Semintja se je kateremu izvil iz prsi težek, obupen vzdihi, ki je motil smrtno tišino.

Deček je zdrsnil s svojega sedeža in na obrazu obležal na tleh; a niti Milanovič, niti Zamjan ni tega opazil. Tako je prešla noč.

DESETO POGLAVJE.

Od šestega do devetega dne.

Proti jutru se je prvi vzbudil Zamjan. Ozrl se je proti vzhodu in strmeč obstal. Nekaj minut je nepremično gledal v isti smeri, kar hipoma pa mu izpreletilo po blestem obrazu čuden, divji nasmeh. S svojimi koščenimi prsti pograbil Milanoviča za ovratnik, ga stresel in mu proti omi točki kazal ključ.

"Pokonci, krmar, pokonci! Pogledite vendar, zemlja je v bližini! Vidim hiše in drevesa... Oh, kako lepo zeleno je vse! — Za Boga, vzbudite se vendar!"

Milanovič je prestrašen planil pokonci in napejal vse svoje moči, da bi prepadel omotico, v kateri je ležal vsa noč. Pogledal je v smeri, katero mu je bil označil Zamjan, menal si je močne oči in zopet napeto gledal, a le brezmejna in prazna morsk plan se je nudila njegovim očem.

"Naprej, naprej, z vesli na dan! Bog, kako lepo drevje, kolika krasota! Tam dobimo vode v obilici! Kako slastno jo bom pil, komaj že čakam! — Ali nas ljudje še ne bodo opazili, kaj? Hallo!"

Potegnil je z glave klobuk in ga kakor brezumen vihtel po zraku. Naenkrat pa mu omahnile roke — glavo pomoli daleč naprej, osteklenele oči se mu pa izbulijo, kakor bi hoteli stopiti iz očesnih jamic. "Vse je preč, vse je preč!" se mu je izvil iz prsi, nato se je pa hropeč zgrudil na tla.

Milanovič je ta prizor tako pretresel, da se je začel po vsem životu tresiti; šele čez nekaj minut se je zopet pomiril. Zagledal je na obrazu ležečega dečka, stopil je k njemu in ga varno položil poleg sebe na klop. Ko mu je pa pri tem pogledal v obraz, obšla ga je silna tesnoba in bridkost, kajti drobni obrazek je imel že vse znake bližajoče se smrti. Lepe oči, ki so mu vedno vzbujale najslajše spomine na njegovo mlado ženo, so bile ugasnile. V koliko radost mu je bilo, kadar je dečko razposajeno skakal po "Adriji" in pritekel k njemu, da se je z njim igral ali poslušal zanimive povesti iz zgodbe. Kako ganljivo je bilo opazovati iskreno ljubezen otrokovo, katero je ta gojil do svoje mame. Sedaj pa je ležal umirajoč pred njim, navezan samo še na njegovo skrb in ljubezen, a prav nič, prav nič ni mogel storiti, da bi ohranil mlado življenje. Umiral je nesrečni otrok, stiskan od žeje in lakote, mučen od bolesti vsled smrti mame, katere ljubezen bi mu bila osladila zadnje trenutke in na krilih molitve prenesla njegovo nedolžno dušico v nebeške višave. Globoka žalost je trgala Milanoviča njegovo občutljivo srce, ko je sklo-

njen čez otroka v pretiranih stavkih govoril:

"Ljubi moj Zdravko" — pogled me vendar še enkrat — povej mi, kje te boli? — V vratu? — O ubogi, nesrečni moj otrok!"

Solze so mu zalile oči. Vzel je robec, ga pomolil v morje in ga položil dečku na vrat. Ta je bil še toliko pri življenju, da se je zdelo, da še čuti ljubezen svojega prijatelja, kajti obrnil se je proti njemu, kakor bi se hotel k njemu pritisniti, lahno se je nasmehnil, govoriti pa ni mogel. Milanovič je bridko vzdihnil in se začel z obupnim pogledom ozirati po obzorju, kakor bi od te ali one strani morala priti od Boga poslana ladja, da bi vsaj v zadnjih trenutkih rešila nedolžnega otroka.

Pretekla je dolga, mučna ura, a stanje otrokovo je bilo skoraj neizpremenjeno, vendar pa so bila vsa znamenja vedno jasnejša in so pričala, da nastopi smrt vsak trenutek. Obrazek je bil vedno manjši in drobnejši, a obdržal je vedno še svoj prejšnji otroški izraz in mik. Ako bi bili primerjali z njim zunanost obeh mornarjev, bi bili mnenja, da sta onadva mnogo bliže smrti; kajti oba sta bila sama kost in koža, blede ko smrt in naravnost strahna s svojimi osiveli in zmrušeni lasmi in bradami, z belimi, oteklimi in razpokanimi ustnicami in s črnim obročkom okrog o steklenih očih.

Zamjan je zopet prišel k zavesti, a vendar še vedno ležal onemogel na tleh in gledal nepremično v nebesni obok. Milanovič je sedel poleg svojega ljubljence in mu z vodo močil obraz in vrat; hotel mu je tudi ustnice zmociti s kapljico ruma, a deček se je obrnil v stran.

Lakota se je bližala svojemut višku in je že presegala vse Milanovičeve moči. Da bi jo nekoliko utišal, sezuje z največjim naporom z noge črčeval, odreže kos usnja in ga začne griziti. To je nekoliko pomagalo in zmanjšalo za hip neznožno muko.

Ko se je začel dan nagibati proti večeru, je žeja pri vseh pnehala. Izkušnja namreč uči, da traja žeja najprej dva ali tri dni, nato pa preide v nekako brezčutnost, da potem čez nekaj ur zopet nastopi s podvojenim silo in kruitostjo, ki muči človeka do smrti.

Pred solničnim zahodom je začel deček kakor v sanjah govoriti, a njegove besede so bile večinoma nerazumljive. To je trajalo kake pol ure, dokler se mu ni zopet povrnila zavest. Milanovič je naslonil njegovo glavo na svoja kolena in mu krenil obraz proti zahajajočemu soncu, ki se je prav v istem hipu dotaknilo obzorja. Otrok je zrl v gorečo oblo in ko je ta izginila, v morju, je z ožnim krikom iztegnil za njo svoje ročice. Nato se je njegovo telesce začelo krčevito tresi in Milanovič je spoznal, da je smrt v bližini. Poljubil je blede čelo, deček se je še enkrat nasmehnil in s tem nasmehom je odplul njegov duh nad zvezde, k očetu, k mamičici...

"Krmar," pravi hropeč Zamjan in nastavi ustnice prav na Milanovičeva usta, "če umrjem pred vami, vrzite moje truplo takoj v morje! Ne vidim namreč rad, da bi cele tedne valovi gonili po morju čoln z mojim truplom, katero bi le s studom in grozo gledali, ako bi slučajno naletela nanj kaka ladja."

"Ne bom doživel, da bi ti mogel izkazati to uslugo. Meni se prav nič ne zdi, da bi mogel še kaj dolgo prenašati to grozovito trpljenje."

"Da, da," je kimal Zamjan, "prokletstvo božje je nad nami."

Znočilo se je hitro. Proti deseti uri je od severa zapihala lahna spica, ki je prijetno hladila razgreta čela obeh pomorščakov. Čoln se je vsled tega obrnil proti jugu in ker je bilo morje mirno, čoln ni potreboval krmarja, ker je bila velika sreča, kajti Milanoviču so kmalu omahnile roke in izpuštile krmilne vrvice. Obšla ga je zopet omotica, ki mu sicer ni vzela vse zavesti, vendar mu pa omotila posamezne čute. Naslonil se je na čolno steno,

sklonil glavo in zaprl oči, da je bil kakor mrtve. Zamjan se je sssedel ob jamboru in v čolnu je zavlačala smrtna tišina.

Sapa je pihala celo noč, prenehala proti jutru, nato pa zapihala od zahoda. Čoln se je nagnil, kar je zdrnilo oha moža, ki sta z zadnjimi svojimi poemi naravnala jadro in tako čoln obrnila pred veter.

Solnce se je dvigalo na nebesnem oboku. Zamjan se je spazil k mrtvemu dečku in ga začel otipavati. "Kaj počneš tu?" zavpije Milanovič.

"Gledam, če nima morda v žepih košček kruha," je mrmral Zamjan in divje ošinil s pogledom svojega tovariša.

"Svetujem ti resno, ne dotakni se mi ga nikdar več!"

Nevoljno in godrnajoč se je ta pomaknil zopet nazaj na svoje prejšnje mesto ob jamboru, a svojega pogleda pa ni premaknil niti za hip od mrtvega trupla.

Milanovič je obšla groza, ko je opazil njegov nepremični pogled. Sklonil se je na kolena, potegnil dečka raz obraz suknič in ga se enkrat pazljivo moril, da bi se prepričal, ako je resnično mrtve. Nato ga je vzel v naročje, da bi ga pustil zdrkniti v morje. V tem trenutku pa skoči Zamjan in ga pograbl za roko. Njegov obraz, kateremu je že trpljenje dajalo strašen izraz, je izgledal skoraj peklensko, ko je hlastal z ustmi, predno je mogel izpregovoriti kako besedo.

"Kaj nameravate s truplom? Obdržimo ga raji!" je zakričal hripavo.

"Zakaj?" zavpije Milanovič in mu pogleda v oči.

Zamjan sicer ni ničesar odgovoril, a odgovor je bil brati v njegovih očeh. Milanovič mu je obrnil hrbet in dvignil truplo na rob čolna, a v istem hipu popade taisto Zamjan z obema rokama.

"Pes, rečem ti, izpusti takoj!" zakriči divje Milanovič; a ta je kakor divja zver držal in škripal z zobmi. Da bi svojega ljubljence obvaroval pred dejanjem, ki mu je pretilo od blaznega nesrečnega, zbere Milanovič za hip svoje nekdanje moči. Močan udarec z nogo je vrgel Zamjana na tla, da so zaškripale klopi, on pa je kakor mrtve obležal.

Tresoč se po celem telesu se je Milanovič sklonil čez čoln in mrtvo truplo dečkovo je zdrknilo v morje. Ko so valovi zakrili njemu tako drago telesce, tedaj se mu je zdelo, da je sedaj prišla vrsta nanj. Zdihojoč se je sssedel na sedež in solze so mu zalile oči.

Vendar pri življenju je bil še vedno in dokler srce še bije, zahteva narava svoje pravice. Mučna lakota ga je popoldne zdramila iz omotice, ki se ga je bila polastila. Smrtno truden se je vendar vstavil, obrisal si z ust peno in videl, da je ta krvava. Željno in obupno, kakor preganjana zver, je preiskaval z očmi posamezne kote v čolnu, kje bi bilo kaj dobiti. Vendar zaman! Samo na dnu čolna se je svetilika in šumela voda, katere ni bilo mogoče iz čolna izmetati. Tu šumenje je povečalo hrepenenje po pičici do neznoznosti. Kakor blisk mu je šinila v glavo neka misel. Potegnil je nož, prerezal si roko, nastavljal na rano usta in tako z lastno krvjo tožal žejo.

ENAJSTO POGLAVJE.

Deseti dan.

Napočil je deseti dan po polomu "Adrije". Ob lahнем vetru je v južni smeri krepko rezala valove angleška trijadnica "Delfin", ki je bila pred tremi tedni zapustila domačo luko in je bila namenjena v Avstralijo. Službo čuvaja je vršil ta dan drugi pomagatelj, sedel je na ograji v zadnjem koncu ladje in si snažil nohtove, kar ga krmar kazoč na levo stran ladje vpraša, če vidi v daljavi nekaj temnega. Možak, ki je bil nekoliko kratkoviden, gleda nekaj časa v označeni smeri, a ker ničesar ne opazi, veli čuvaju na sprednjem jamboru, naj natančno preišče celo levo stran. Ta si je z roko zasenčil oči in čez trenutek zaklical doli na krov: "Da, da, nekaj črnega vidim, a ne morem več, kaj je, ali čoln ali morda kos razbite ladje."

Nato je mornar prinesel daljnogled in z njegovo pomočjo našel krmar, kar je iskal.

(Dalje prih.)

Buchanan-Daley Co.

Desplaines and Allen Sts JOLIET, ILLINOIS

Les za Stavbe in Premog

Največja zaloga v mestu

PREDNO NAROČITE DOBITE NAŠO CENO

TELEFONI 579

Square Deal Vsakemu

Frank Bruder

Prva in največja

Slov. Grocerija in Mesnica

Cenj. slov. obdobja v La Salle in okolici priporočam svoje zalogo najboljših grocerij ter vedno svojega mesa. Cene amorne

514 Third St.

Phone 492-B

Priporočilo.

Rojakom in cenj. našim naročnikom v mestih Export, Claridge, Adamsburgh in Darrough, Pa. priporočamo našega zastopnika gosp.

JOS. PAVLICH,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in drugo za naš list.

Uprava "A. S."

Chi. Phone: Office 658, Res. 3704

Office hours:

9—12 a. m. 1—5 and 7—8 p. m.

Dr. S. Gasparovich

Slovenski Zobozdravnik.

Joliet National Bank Bldg.
4th Floor, Room 405.

JOLIET, ILLINOIS.

NOVA GOSTILNA

Matt. Stefanich

Corner State & Clay Streets

across the track, one block south of
Ohio St., Joliet, Ill.

Še priporočam rojakom in jih vabim da me posetijo v obilnem številu v mojem lastnem domu in salunu.

Še zahvalim vsem za dosedanje naklonjenost. — DOBRO-DOŠLI!

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste kje je dobiti najboljšje meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Streets.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

KOLEDAR

"GLAS NARODA" za l. 1914

je izšel; oskrbljen je z lepimi slikami in dobrimi spisi ter za jedno tiskano polo obširnejši. Velja s pošto vred 30c. Dobiti je pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street, New York City.

ali v podružnici

FRANK SAKSER,

6104 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Kadar se mudite na vogalu

Ruby and Broadway ne

pozabite vstopiti v

MOJO GOSTILNO

kjer boste najboljše postreženi.

Fino pivo, najboljša vina in smodke.

Wm. Metzger

Ruby and Broadway JOLIET

Chi. tel. 3399.

N. W. tel. 1257.

Louis Wise

gostilničar

VINO, ŽGANJE IN SMODKE.

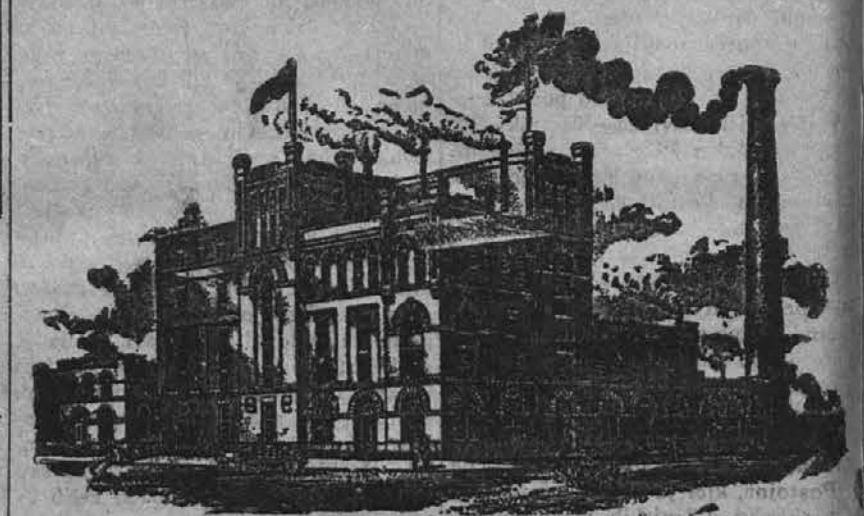
Sobe v najem in Lunch Room.

200 Jackson St. JOLIET, ILL.

MALI OGLASI.

GODBA ZA PLESE IN VSE DRUGE zabave, zmožna grati slovenske in drugonarodne komade, najnovejšje. Z orkestrom ali plehovo godbo po unjski ceni. Tudi iščem slovenskih godcev. Telefon 703 N. W. 1521 Chic. Josip Stukel, 209 Indiana St., Joliet, Ill.

Fred Sehring Brewing Co.

PIVO V STEKLENICAH.

ephones 26. JOLIET, ILLINOIS. Cor. Scott and Clay Sts. Both Tel.

JOHN PRUS J. C. Adler & Co.

STAVBENIK IN KONTRAKTOR

Stavi in popravlja hiše.

Woodruff Road.

Joliet, Ill.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Tel. 101

Joliet, Ill.

Kadar ne morete dobiti pristnega Pain Expellerja pri svojem lekarniku, pišite na:

F. AD. RICHTER & CO.
74-18 Washington St.
NEW YORK

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405.

S. Bluff St., Joliet, Ill.